

AZ IFJÚSÁG SZEREPE EGY NEMZET JÖVŐJÉBEN.

Írta: RAVASZ LÁSZLÓ dr., református püspök.

Sokszor gyötör az a gondolat, hogy vájjon nem kivénhedt, haldokló nemzet-e a magyar? Vájjon nem fejezte-e be történeti hivatását? Hiszen a nemzetek sem örökéletűek s egyszer lejár az ő homokórájuk is. Hol van a nagy török birodalom? — Európai szereplése egy véres, nagyszerű epizód volt, kis, csöndes patak életében egy áradás. Hol van a római birodalom? Olaszországban, Franciaországban, Spanyolországban hiába keresem, úgy nem hasonlítanak reá, mint egy kidőlt cser korhadó tetemével megkövénített földön a frissen növő cserjék és páfrányok ahhoz a fához, amelyből éltek. De a kárhágói világbirodalmat még ilyen másodlagos alakulatok sem jelölik; az egyiptomiak, médek, aszyrok óriási impériumának még emlékeit is egy másik, rájuk rakódott kultúra romjai alól kell kiásnunk. Vargha Gyula egyik legszebb költeményében beszél az ázsiai homokba halt városokról:

«Kik éltek itt — s tán ezredéven át? —
Könyv nem tud arról, rege nem dalol.
A rég kihalt nép elfeledt nyomát
Úgy kell kiásni a fővény alól.»

Vannak megdöbbentő jelek, amelyek mintha a magyar nép lassú elhalásáról beszélnének. Először már itt van társtalansága, idegen volta. Egy

darab ázsiai vándorkő szláv, német, román népáramlások egybeszakadásánál. óriási neptunikus erők mossák, mállasztják, ostromolják. Ha az elmúlt ezer éven át beolvasztással nem pótolta volna a veszteséget, rég nem volna egyetlen szál magyar sem itt. De itt van a másik vonás. Ahol a magyarság meggyérült — s hogyan fogyott volna egy nemzet, melynek ezeréves élete az ostromlott vár állapotához hasonló — oda betódult kívülről idegen népfaj, szláv, német, román. [Ezek itt sokáig álmatag jövevény életet éltek, de később kezdték jegecesedni a határon kívül eső központ körül. Magyarország felét először ethnográfiailag hódították meg s egy váratlan, soha nem ismétlődő pillanatban — politikailag is érvényesítették ezt a hódítást. Három millió magyart kebelezték be idegen, nemzeti imperializmust űző államok. A világ magyarjainak több, mint egyharmada szétszórtságban él — micsoda ostromot áll ki az új államokban, amelyeknek minden ereje éppen magyarságuk ellen irányul? Mi a véleményünk a magyarság ama fáradt, elcsigázott rétegeiről, amelyek Erdélyben — magyar impérium alatt — eloláhosodtak; a vármegyei magyarság jó része ilyen volt, mi lesz velük román impérium alatt? Fiaim, gondolatok arra, micsoda lelki ostromnak van kitéve egy magyar ifjú a lekapcsolt részeken! Még jó, ha az idegen kultúrideal alacsony, brutális, mert akkor megutálja; de ha magas és vonzó? Sokat gondolatok reájuk, segítsetek rajtuk; a magyarság egyharmada vonaglik és pusztul bennük.

És az itt maradott magyarság? Hogy nem tud lábra állani ez a nemzet! Mennyire nem kapta meg a lelkét! Milyen végletek uralkodnak benne! Nem vesztek rajta valami dekadenciát észre? Fényűzés egyik oldalon, dologtalanság a másikon. A gazdasági romlás nő s vele az erkölcsi romlás. Az ifjúság

dekadens költőkre esküszik — most! Képzeljétek Leonidast Thermophylenél, Miltiadest Marathonnál dekadensnak!

Nincs összefoglalható, új programja ennek a kornak s ezért részletkérdésekben vész el. Apró egyéni akciók kora ez, amelyben a sarki hordár önálló megváltó akar lenni. És mi itt állunk ebben a helyzetben és reánk egy egész új Európát építettek. Egy téglá vagyunk az óriási oszlop alján; mi csak akkor menekülhetünk, ha az oszlop ledől.

Tehát vannak jelek, amelyek megdöbbenetnek és sötét mementóként hatnak. Jelek, hogy elpusztulhat a magyar.

Hogyan hal meg egy nemzet? Az ifjúságán át. Az ifjúságán keresztül összeforr az élet és halál misztikus alapjaival. Ha az ifjúságnak elhal a teste, megfagy a lelke. Ha az ifjúság, az élet drága alkalmá elsuhan a nélkül, hogy felülről jövő erők rajta keresztül bekapcsolódnának a nemzet életébe.

Ha egy nemzet az ifjúságán keresztül hal meg, akkor azon keresztül is él. Egy testben annyi oxigén van, amennyit a tüdőn keresztül szív be. Egy nemzetben annyi idealizmus van, amennyit ifjúságán keresztül szív be. Az eszmények táplálják a nemzetet. Eszmény és ifjúság egymásra van teremtve; nem voltunk ifjak addig, míg nem voltak eszményeink, s amíg eszményeink vannak, addig ifjak maradunk. Egy nemzetben annyi az önbizalom és a remény, amennyit ifjúságában vesz fel, s annyi programja van, amennyit ifjan megálmodott. Nagy, hideg világ elébe nézünk: sok-sok kalóriát vegyetek fel; a nemzettestben ti vagytok a piros véresejtek, ti vagytok az életerő. Annyi lesz az erkölcsi mélység a magyar közéletben, amennyi bűnbánatot ti éreztek át s akkora a jövődönk, amekkorára a ti akarástok nő.

Mindennél fontosabb, hogy ti mit láttok, hogyan éreztek. Láttok-e magatok előtt új Ma-

gyarországot, lelki Magyarországot? Milyen az a lelki Magyarország? Új, igazabb társadalmi rend. Az emberinek, a magyarnak és a hívő keresztyénnek egysége. Szabad ország — még a jelszavaktól is. Szabad még a büntől is.

Wagner nagyszerű zenedrámájában van a következő gondolat: Freját, az ifjúság istennőjét elviszik a városépítő óriások: maguk kedvére, gonosz indulataik szolgálatára. Az ifjúság istennőjének elköltözésével megváltozik a világ. Az istenek öregedni kezdenek: Thor nem bírja kalapácsát. Odin elméje homályos. Fricka közömbös a családi hűség és tisztaság iránt. Meghalnak az istenek, mert elvitték gonosz, kísértő hatalmak az ifjúságot.

Meghal a magyar, meghomályosul a bölcsesége, karja lehanyatlik, elveszti érzékét a magasabbrendű dolgok iránt, ha a magyar ifjúságot rabul ejti a földnek, a vérnek, az átoknak, a pénznek a kísértése.

Magyar ifjúság, «minden őrzésnek felette megőrizd a te szívedet!»